

Міністерство освіти і науки України  
Національний університет водного господарства та  
природокористування  
Навчально-науковий енергетики, автоматики та  
водного господарства  
Кафедра водної інженерії та водних технологій

**01-01-82М**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**  
**та програма до проведення навчальної**  
**ознайомчої практики та з інженерної геодезії**  
**(Частина 1. Навчальна ознайомча практика)**  
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня  
за освітньо-професійною програмою «Гідротехнічне  
будівництво, водна інженерія та водні технології»  
спеціальності 194 «Гідротехнічне будівництво,  
водна інженерія та водні технології»  
денної і заочної форм навчання

Рекомендовано  
науково-методичною радою  
з якості ННІЕАВГ  
Протокол №7 від 25.02.2025 р.

Рівне – 2025

Методичні вказівки та програма до проведення навчальної ознайомчої практики та з інженерної геодезії (Частина 1. Навчальна ознайомча практика) для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» спеціальності 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» денної і заочної форм навчання [Електронне видання] / Козішкурт С. М., Турченко В. О. – Рівне : НУВГП. 2025. – 14 с.

Укладачі:

Козішкурт С. М., к.т.н, доцент кафедри водної інженерії та водних технологій;

Турченко В. О., д.т.н., завідувач кафедри водної інженерії та водних технологій.

Схвалено на засіданні кафедри водної інженерії та водних технологій. Протокол № 4 від 14.01.2025 р.

Відповідальний за випуск: Турченко В. О., д.т.н., завідувач кафедри водної інженерії та водних технологій.

Керівник групи забезпечення спеціальності 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» – Клімов С. В.

© С. М. Козішкурт,  
В. О. Турченко, 2025  
© НУВГП, 2025

## ЗМІСТ

Передмова.....	3
1. Загальні положення.....	4
2. Мета і завдання навчальної практики.....	5
3. Зміст та програма навчальної практики.....	6
4. Організація навчальної практики .....	8
5. Вимоги до оформлення звіту .....	9
6. Захист звіту.....	10
Рекомендована література .....	12
Додаток.....	13

## Передмова

Навчальна ознайомча практика є важливим етапом у підготовці фахівців з гідротехнічного будівництва, водної інженерії та водних технологій. Вона є практикою професійного спрямування, основою для формування уявлення про майбутню професію, ознайомлення з професійними функціями майбутніх інженерів у сфері водогосподарської інженерії та технологій.

Навчальна ознайомча практика проводиться у кінці першого курсу навчання. Практика є складовою частиною циклу фундаментальних дисциплін і передує більшості професійних дисциплін, таких як: Інженерна геологія та гідрогеологія, Основи раціонального природокористування та природооблаштування, Використання та охорона водних ресурсів, Водна інженерія та водні технології, Гідротехнічні споруди, Насоси та насосні станції та інші.

## 1. Загальні положення

Програма навчальної ознайомчої практики розроблена для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» спеціальності 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» денної і заочної форм навчання.

Навчальна ознайомча практика є невід'ємною складовою освітнього процесу, що дозволяє студентам набути практичних навичок та закріпити теоретичні знання, отримані під час навчання.

Практика спрямована на формування таких **загальних компетентностей**:

ЗК4. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності, **та фахових**:

ФК2. Здатність застосовувати у професійній діяльності досягнення науки, інноваційні та комп'ютерні технології, сучасні машини, обладнання, матеріали і конструкції.

ФК3. Здатність використовувати геодезичні прилади та картографічні матеріали при проектуванні, винесенні проєктів в натуру і проведенні інструментального контролю якості при зведенні та реконструкції об'єктів професійної діяльності.

ФК7. Здатність розроблювати ландшафтно-планувальні та конструктивні рішення об'єктів.

ФК9. Здатність здійснювати інженерні вишукування, розрахунки та проектування об'єктів професійної діяльності.

ФК11. Здатність оцінювати існуючу сировинну та виробничу базу будівельної індустрії та здійснювати розрахунки їх потреби.

ФК12. Здатність розробляти інженерні та організаційні заходи щодо забезпечення доброго стану масивів поверхневих і ґрунтових вод на основі сучасних систем моніторингу.

ФК17. Здатність виявляти причини виникнення та негативні наслідки шкідливої дії води, застосовувати відповідні методи захисту територій, здійснювати розрахунки та проектувати захисні споруди.

ФК21. Здатність використовувати сучасні програмні комплекси та організовувати використання та взаємодію спеціалізованих баз даних для управління водними ресурсами, виконання гідрологічних та гідравлічних розрахунків.

Навчальна ознайомча практика сприяє досягненню таких **програмних результатів** навчання:

РН1. Формулювати задачі з вирішення проблемних ситуацій у професійній та/або академічній діяльності.

РН4. Описувати будову об'єктів професійної діяльності, пояснювати їх призначення, принципи та режими роботи.

РН6. Визначати і враховувати кліматичні, інженерно-геологічні, гідрогеологічні, гідрологічні та екологічні особливості територій при проектуванні, будівництві та експлуатації об'єктів професійної діяльності.

РН15. Здійснювати гідрологічні, гідравлічні та гідротехнічні розрахунки з використанням сучасних програмних комплексів та спеціалізованих баз даних.

## **2. Мета і завдання навчальної практики**

**Мета навчальної практики** – сформувати у студентів цілісне уявлення про професію фахівця у водогосподарській галузі, поглибити теоретичні знання та надати практичні навички роботи з сучасним обладнанням, що використовується у водогосподарській галузі.

**Завдання навчальної практики :**

- ознайомитися з практичною діяльністю водогосподарських організацій та принципами їх функціонування;
- ознайомитися з досягненнями науки, техніки та передового досвіду у водогосподарській галузі;

- ознайомитися з начальною та лабораторними базами ННІ ЕАВГ;
- отримати навички розпізнавання типів гідротехнічних споруд і меліоративних систем;
- навчитися аналізувати ефективність використання водних ресурсів.

### **3. Зміст та програма навчальної практики**

Програма практики спрямована на ознайомлення студентів з водогосподарською галуззю, поглиблення теоретичних знань, надання практичних навичок роботи з сучасним обладнанням, формування інтересу до майбутньої професії та мотивації до навчання.

Навчальна практика складається з таких етапів:

- організаційно-підготовча робота (інструктажі з техніки безпеки, ознайомлення з програмою практики);
- основна робота (екскурсії на підприємства та організації водогосподарського комплексу, відвідування лабораторій та навчальних полігонів, ознайомлення з сучасними технологіями та обладнанням, перегляд презентацій та відеофільмів, лекції фахівців);
- підсумки навчальної практики (написання звіту, захист звіту, оцінювання результатів практики).

#### **Програма навчальної практики**

№ з/п	Найменування теми	Кількість годин
1	Тема 1. Інструктаж із техніки безпеки. Стан та перспективи використання водних ресурсів у світі та Україні (презентації та відеофільми).	6

2	Тема 2. Ознайомлення з структурою Державного агентства водних ресурсів України і Державного агентства України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм. Ознайомлення з структурою водогосподарських організацій Рівненщини.	6
3	Тема 3. Ознайомлення з водними об'єктами Рівненщини. Екскурсія до водогосподарської організації.	6
4	Тема 4. Ознайомлення з лабораторною базою кафедри водної інженерії та водних технологій (лабораторні установки та обладнання, макети меліоративних систем і гідротехнічних споруд, презентаційні стенди).	6
5	Тема 5. Ознайомлення із сучасними водними технологіями та водною інженерією у світі (презентації та відеофільми).	6
6	Тема 6. Ознайомлення із навчальним полігоном кафедри водної інженерії та водних технологій у с. Любомирка.	6
7	Тема 7. Стан та перспективи гідротехнічного будівництва в світі та Україні (презентації і відеофільми).	6
8	Тема 8. Класифікація і типи гідротехнічних споруд (презентації та відеофільми).	6
9	Тема 9. Ознайомлення із лабораторною базою кафедри гідротехнічного будівництва та гідравліки (лабораторні установки та обладнання, макети гідротехнічних споруд, презентаційні стенди).	6
10	Тема 10. Ознайомлення з гідротехнічними об'єктами Рівненщини. Екскурсія.	6
	Підготовка та захист звіту	12
	<b>Всього</b>	<b>72</b>
	<b>Самостійна робота</b>	<b>18</b>
	<b>Разом</b>	<b>90</b>

## **4. Організація навчальної практики**

Практика включає в себе такі форми роботи: екскурсії студентів під керівництвом викладача, дослідження в лабораторіях університету, опрацювання (аналіз) зібраних матеріалів та їх узагальнення; виконання звіту.

Терміни та тривалість проходження практики регламентуються навчальним планом підготовки бакалаврів та графіком навчального процесу і затверджуються наказом ректора.

Загальне керівництво практикою здійснюється керівником від кафедри водної інженерії та водних технологій та кафедри гідротехнічного будівництва та гідравліки.

При проведенні робіт і під час оформлення звіту студентам надаються консультації. У процесі проведення занять використовуються методи активного навчання: питання і відповіді, диспути і дискусії, обговорення конкретних ситуацій. Заняття проводяться з використанням мультимедійних презентацій та відеофільмів.

У період практики студенти зобов'язані дотримуватися вимог положення про організацію навчального процесу у вищому навчальному закладі, відділах, лабораторіях, проектних інститутах чи приватних фірмах водогосподарського профілю організації чи установі.

Навчальна ознайомча практика проводиться із дотриманням вимог з охорони праці. Перед початком проходження практики студенти проходять інструктаж із техніки безпеки, знайомляться з правилами пожежної безпеки, з правовою та нормативною документацією з охорони праці на базах практики.

## **5. Вимоги до оформлення звіту**

Звіт із практики є обов'язковим документом для захисту та оцінювання результатів практики.



Звіт повинен бути підготовлений відповідно до правил складання технічної документації у редакторі MS Word через 1,5 інтервалу. Як виключення, допускається підготовка звіту в рукописному вигляді.

Обсяг звіту – 10...12 сторінок. Звіт необхідно ілюструвати схемами, графіками, малюнками і фотографіями.

Наприкінці звіту надається перелік використаних матеріалів і літератури, дата закінчення практики і підпис студента.

## **6. Захист звіту**

За результатами захисту звіту з навчальної практики виставляється оцінка.

Захист повинен носити характер дискусії і проходити за умов високої вимогливості, принциповості і збереження загально-прийнятої етики.

Студенти, які не виконали програму практики без поважної причини, або такі, що отримали негативну оцінку, можуть бути направлені на практику повторно або відраховані з університету як такі, що мають академічну заборгованість. Рішення з цього питання приймає керівництво інституту за узгодженням із кафедрою.

Результати захисту оцінюють за 100-бальною шкалою.

### **Критерії оцінювання практики**

<b>Критерії оцінювання практики</b>	<b>Бали</b>
Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики. Основні положення звіту глибоко обґрунтовані, логічні.	90-100

<p>Висока старанність у виконанні, бездоганне зовнішнє оформлення, своєчасне подання. Захист звіту впевнений та аргументований</p>	
<p>Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики. Основні положення звіту достатньо обґрунтовані, незначне порушення послідовності. Достатня старанність у виконанні, добре зовнішнє оформлення, своєчасне подання. Захист звіту аргументований, але з деякими неточностями у другорядному матеріалі.</p>	82-89
<p>Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики, але має деякі неточності. Основні положення звіту обґрунтовані, незначне порушення послідовності. Достатня старанність у виконанні, добре зовнішнє оформлення, своєчасне подання. Захист звіту аргументований, але з деякими неточностями, які здобувач вищої освіти сам виправляє.</p>	74-81
<p>Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам програми практики, але має неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Незначне порушення термінів подання.</p>	64-73

<p>Захист звіту з незначними помилками, які здобувач вищої освіти сам виправляє з допомогою викладача.</p>	
<p>Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам програми практики, але має неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Порушення термінів подання.</p> <p>Захист звіту із значними помилками, які здобувач вищої освіти сам виправляє з допомогою викладача.</p>	<p>60-63</p>
<p>Здобувач вищої освіти виконав програму практики (більше 50%), звіт відповідає вимогам програми практики, але має значні неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Порушення термінів подання.</p> <p>Захист звіту з великими помилками і прогалинами, які здобувач вищої освіти не може виправити.</p>	<p>36-59 з можливістю повторного складання</p>
<p>Здобувач вищої освіти частково виконав програму практики (менше 50%) і представив звіт поганого зовнішнього оформлення. Порушення термінів подання. Захист звіту з великими помилками і прогалинами, які здобувач вищої освіти не може виправити.</p>	<p>1-35 з обов'язковим повторним проходженням практики</p>

## Рекомендована література

1. Вступ до спеціальності : інтерактивний комплекс навчально-методичн. забезпечення. Рівне : НУВГП, 2008. 185 с.
2. Волкова Л. А., Басюк Т. О. Водні ресурси, їх використання та охорона. Практикум : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2011. 96 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/2054>.
3. Основи гідромеліорацій : навч. посіб. / А. М. Рокочинський, Г. І. Сапсай, В. Г. Муранов та ін. ; за ред. проф. А. М. Рокочинського. Рівне : НУВГП, 2014. 255 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/1647>.
4. Водні ресурси: використання, охорона, відтворення, управління : підручник для студентів вищих навч. закладів / А. В. Яцик, Ю. М. Грищенко, Л. А. Волкова, І. А. Пашенюк. Київ : Генеза, 2007. 360 с.
5. Інженерний захист територій : навч. посібник / А.М. Рокочинський, В.А. Живиця та ін.; за заг. ред. А.М. Рокочинського. Херсон : ОЛДІ ПЛЮС, 2017. 414 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/15539>.
6. Волкова Л. А. Основи водогосподарської екології та природокористування : інтерактивний комплекс навчально-метод. забезпечення навчальної дисципліни. Рівне : НУВГП, 2008. 144 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/1895>.
7. Гідротехнічні споруди : навч. посібник / Хлапук М.М., Шинкарук Л.А., Дем'янюк А.В., Дмитрієва О.А. Рівне : НУВГП, 2013. 241 с.
8. Організація і технологія гідротехнічного будівництва. Практикум : навч. посіб. / М. М. Ткачук, А. А. Білецький, Р. М.Ткачук. Рівне : НУВГП, 2022. 199 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/22848>
9. Краплинне зрошення: навч. посіб./за ред. М. І. Ромащенко, А. М. Рокочинського. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015, 299 с.

## *Інформаційні ресурси*

1. База “Законодавство України” на сайті Верховної Ради. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
2. Наукова бібліотека НУВГП. URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>.
3. Державне агентство водних ресурсів України. URL: <https://davr.gov.ua/>.
4. Державне агентство України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм. URL: <https://www.darg.gov.ua/>.
5. Регіональний офіс водних ресурсів у Рівненській області. URL: <http://rivnevodres.gov.ua/>.
6. Водний кодекс України. Закон України від 06.06.1995 № 213/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Земельний кодекс України. Закон України від 25.10.2001 № 2768-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
8. Закон України «Про меліорацію земель». Закон України. Редакція від 08.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.
9. ДБН В.2.4.-1-99 «Меліоративні системи та споруди». URL: [http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id\\_doc=4714](http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=4714).

## Додаток

*Титульний лист звіту з навчальної ознайомчої практики*

Міністерство освіти і науки України  
Національний університет водного господарства та  
природокористування  
Навчально-науковий енергетики, автоматики та  
водного господарства  
Кафедра водної інженерії та водних технологій

### ЗВІТ ІЗ НАВЧАЛЬНОЇ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

Виконав: студент \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ курсу, групи \_\_\_\_\_ спеціальності \_\_\_\_\_

Керівники практики

\_\_\_\_\_  
(посада, прізвище, ініціали, підпис)

Бали \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_  
(посада, прізвище, ініціали, підпис)

Бали \_\_\_\_\_

Оцінка \_\_\_\_\_

Дата складання заліку \_\_\_\_\_

Рівне – 20\_\_ р.